

Tässä kirjeessä on katsaus koko toimialueen osalta alkuvuoteen 2020

Sivistyksen toimialueen toimintaa ja kehittämistä ohjaavat Tuusulan kuntastrategia, valtuustokaudelle ja talousarviovuosille asetetut tavoitteet sekä toimialueella laaditut kehittämissuunnitelmat ja toimialan keskeinen lainsäädäntö ja normitasoinen ohjaus.

Keskeisimpiä kohteita ovat vuonna 2020 Tuusulan asuntomessujen valmistelu, palveluverkkotyön eteneminen kaikilla palvelualueilla, opetussuunnitelmatyön eteneminen erityisesti lukion opetussuunnitelman ja arvioinnin kehittämisen osalta, varhaiskasvatuksen laadun arviointi sekä uuden hallitusohjelman tavoitteisiin valmistautuminen esimerkkinä oppivelvollisuuden laajentaminen sekä hyvinvointityö.

Maailmanlaajuinen ja valtakunnallinen poikkeustilanne Koronaviruksen vuoksi 18.3.2020 lukien

Valtioneuvosto linjasi toimista varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen koronaviruksen leviämisen estämiseksi. Linjauksilla turvattiin varhaiskasvatus ja opetus sekä tutkintojen suorittaminen ja opiskelijavalinnat koronavirustilanteen jatkuessa. Tämän lisäksi linjauksia tuli vapaa-ajanpalveluihin ja kulttuuripalveluihin.

Sivistystoimen hallinnossa on keskitytty poikkeusolojen johtamiseen viikosta 11 alkaen. Poikkeustilaa edeltävänä perjantaina 13.3. aktivoitiin Sivistyksen koronavalmiusryhmä ja lähdettiin valmistelemaan tulevia toimenpiteitä ja tarkentamaan valmiussuunnitelmat palvelualue- ja yksikkökohtaisesti. Poikkeustilan aikana koronaryhmä on kokoontunut aluksi päivittäin ja huhtikuun alusta muutaman kerran viikossa. Tiedottaminen poikkeusolojen järjestelyistä on vaatinut paljon aikaa ja koskettanut laajasti sivistystoimialueen palveluita. Poikkeustilaan liittyvistä toimenpiteistä ja vaikutuksista palveluihin ja henkilöstöön on tiedotettu asiakkaita ja henkilöstöä ensimmäisten viikkojen aikana päivittäin ja huhtikuun alusta kaksi kertaa viikossa. Sivistyksen toimialue on osallistunut aktiivisesti kunnan valmius- ja turvallisuustyöskentelyyn poikkeustilan aikana.

Ruokapalvelut on järjestetty poikkeusoloissa osin vaihtoehtoisin tavoin. Varhaiskasvatuksessa ruokailu on järjestetty kaikkiin yksiköihin. Lähiopetuksessa oleville on järjestetty kouluruokailu normaalisti 13.5.2020 saakka. Ruokapalvelut on jakanut viikoittain koululaisten koululounastukea sekä lukiolaisille toukokuussa ruokakassit. Etäopetuksen päättymisen jälkeen kouluruoka järjestettiin evästyypisenä viimeisien koulupäivien ajan. Tuusulan ruokapalvelut tuottaa lounasta alle 18 vuotiaalle suunnattuun puistoruokailuun kesä- ja heinäkuussa 2020.

Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ja niiden yhteydessä järjestettävä esiopetus päätettiin pitää toiminnassa. Tällä toimella turvattiin yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen henkilöstön

lasten pääsy varhaiskasvatukseen ja mahdollistettiin vanhempien työssäkäynti. Tuusulassa varhaiskasvatukseen poikkeustilanteessa on osallistunut noin 300-800 lasta. Kaikki päiväkodit ovat olleet toiminnassa sekä perhepäivähoito järjestetty sitä tarvitseville. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä on ohjattu vaihtoehtoisiin tehtäviin ja sekä pitämään kertyneitä lomapäiviä. Osa varhaiskasvatuksen henkilökunnasta osallistui +70-vuotiaiden auttamistyöhön. Toukokuun aikana lapsimäärä nousi selvästi, kun etäopetuksestakin luovuttiin.

Koulujen tilat suljettiin ensin 13.4.2020 saakka ja lähiopetus niissä keskeytettiin. Valtioneuvosto jatkoi päätöstä vielä niin, että koulutilat pidetään suljettuna 13.5.2020 saakka. Opetus ja ohjaus järjestetään poikkeuksellisin opetusjärjestelyin. Kouluissa tehtiin tarvittavat päätökset oppilaskohtaisista erityisjärjestelyistä. Poikkeuksena kouluissa järjestettiin esiopetus sekä perusopetuksen 1 - 3 luokkien lähiopetus ja erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden lähiopetus sitä tarvitseville. Valtioneuvosto kuitenkin suositti, että lasta hoidetaan kotona, jos siihen oli mahdollisuus. Tuusulassa on ollut 13.5.2020 saakka noin 200 oppilasta lähiopetuksen piirissä ja toiset ovat osallistuneet opetukseen kotoaan käsin. Lähiopetuksen järjestämipaikkoja rajattiin. Jokaiselta koululta, joissa lähiopetusta ei enää järjestetty, tuli mukaan oppilaille tuttua henkilöstöä. Keskitetyissä kouluissa huomioitiin oppilaiden terveys ja hyvinvointi rajoittamalla oppilasryhmien koko 10 oppilaaseen. Lisäksi oppilasryhmät työskentelivät toisistaan erillään ja myös ruokailivat sekä pitivät taukonsa erillään.

Järjestimme poikkeusolojen alkaessa etäopetuksen koulutukset huoltajille, oppilaille ja henkilöstölle. Koulutukset jatkuivat päivittäin kello 17.00 huoltajille ja oppilaille torstaihin 26.3.2020 asti.

14.5.2020 jälkeen lapset palasivat kouluun ja noin 10%ia lapsista oli etäopetuksessa lukuvuoden loppuun saakka tai heidän vanhempansa hakijat heille koulusta lomaa. Lähiopetus ajalla 14.5.2020-30.5.2020 järjestettiin kaikissa kouluissa, mutta kuitenkin hyvin monin rajauksin. Oppilasryhmien välisiä kohtaamisia vältettiin, turvavälit huomioitiin ja hygieniaan kiinnitettiin paljon huomiota.

Lukioiden, taiteen perusopetuksen sekä kansalaisopistojen ja muun vapaan sivistystyön tilat suljettiin 13.5.2020 saakka ja lähiopetus niissä keskeytettiin. Opetus ja ohjaus järjestettiin mahdollisimman laajalti vaihtoehtoisilla tavoilla, muun muassa etäopiskelua, erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja sekä tarvittaessa itsenäistä opiskelua hyödyntäen. Tuusulan kuvataidekoulu siirtyi etäopetukseen ja on jakanut oppilaille myös tarvittavia materiaaleja. Tuusulan opisto siirtyi etäopetukseen siihen soveltuvissa kursseissa. Kuvataidekoulu palasi lähiopetukseen 14.5.2020.

Lukio-opetus on järjestetty etäopetuksena koko loppukevätlukukauden ajan. Ylioppilaskirjoitukset saatiin järjestettyä viikon 13 aikana. Kirjoituksien aikaa lyhennettiin valtakunnallisesti. Ylioppilaat osallistuivat kirjoituksiin jokaisella Tuusulan lukion toimipisteessä. Ylioppilasjuhlat järjestettiin virtuaalisesti ja elokuussa toivottavasti pääsemme järjestämään toisen juhlan.

Koronaviruksen vuoksi Hyrylän koulukeskuksen oppilaita, Klemetskogin koulun oppilaita ja henkilökuntaa sekä Hyökkälän koulukeskuksen henkilökuntaa asetettiin altistumisen vuoksi laajempiin karanteeneihin noin viikon kestoiseksi ajaksi maaliskuun aikana. Kirkonkylän koulussa todettiin koronavirustartunta 27.5. ja noin 17 henkilöä on edelleen karanteenissa.

Tuusulan kunnan museot, kirjastot, nuorisotilat sekä vapaa-ajan harrastusryhmät ja sisäliikuntatilat mukaan lukien uimahallit sulkeutuivat poikkeusolojen vuoksi toukokuun loppuun saakka. Kirjastojen e-palvelu oli kuntalaisten käytössä, mutta myös kirjojen palauttaminen keskeytettiin. Kirjaston e-

aineistomäärärahoja lisättiin vastaamaan kasvanutta kysyntää. Uusia e-kirjoja ja e-äänikirjoja hankittiin enemmän kuin normaalioloissa. Vidla -elokuva palvelussa voi katsoa useamman elokuvan kuukaudessa; kuukausittainen asiakaskohtainen lainamäärä nostettiin neljästä kuuteen 31.5. saakka. Sanomalehtiä on tulossa etäkäyttöön; Helsingin Sanomien ja Maaseudun Tulevaisuuden näköislehdet lisätään kirjaston eMagz -palveluun kolmeksi kuukaudeksi. Tuusulan kirjaston verkkosivuille www.tuusula.fi/kirjasto nostettiin esille kaikki tarvittava kirjastossa asioimiseen sulkuajana. Sivulta löytyivät sulkujan ohjeiden lisäksi linkit verkkokirjastoon, kirjaston omiin sekä muiden tarjoamiin maksuttomiin e-aineistoihin, kulttuuripalveluiden uutiskirjeen tilaamiseen ja kunnan virtuaalitapahtumien koosteeseen.

Museoiden henkilökunta keskittyi sulun aikana kokoelmien hoitotyöhön ja Tuusulan museo ja museon vapaaehtoiset aloittivat yhteisen nykydokumentointihankkeen. Erityinen tallennuskohde juuri nyt on se, miten poikkeusaika vaikuttaa tuusulalaisten arkeen. Poikkeusaikana laadittiin mahdollisuus nähdä näyttelyitä virtuaalisesti.

Nuorisopalvelut toteutti nuorisotyötä virtuaalisesti. Tuusulan alueellisen nuorisotyön jokaisella nuorisotalolla on oma Discord-kanava johon kaikki nuoret ovat tervetulleita. Työntekijät tavoitti myös Snapchatista, Instagramista ja Whatsappista. Alueellinen nuorisotyö järjesti myös verkkotapahtumia nuorille. Kaikki Tuusulan verkkonuorisotilat olivat avoinna tilojen aukioloaikoina. Tuusulan urheilukeskuksen hiihtoladun ylläpito lopetettiin 22.3.2020. Kuntalaisia ohjeistettiin kokoontumisten ja ulkoliikkumisen suhteen.

Liikuntapaikat, museot, kirjastot ja nuorisotilat avautuvat jälleen 1.6.2020. Jokainen palveluyksikkö on tiedottanut rajoitteista kesäajalle.

Keskeistä poikkeustilanteessa on ollut henkilöstön etätyöskentelyn kehittäminen ja esimerkiksi 0365 välineiden (TEAMS) laadukas käyttäminen. Tähän on toimialueella ollut hyvät pohjavalmiudet syksystä 2018 toteutuneiden rehtorien ja palveluverkon Teams -pilottien myötä.

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila vaikuttaa meidän kaikkien arkeen ja töihin. Haluan todella lämpimästi kiittää teitä kaikkia joustavuudestanne ja erinomaisesta työstänne. Meidän työllämme on ollut todella suuri merkitys tuusulalaisten hyvinvoinnille, erityisesti lapsille, nuorille ja perheille ja varmasti helpottanut kuntalaisten tilannetta poikkeusolojen aikana.

Sivistyksen palveluverkon eteneminen

Kevään aikana palveluverkkotyötä voitiin edistää kohtalaisesti koronavirustilanteesta huolimatta.

Rykmentipuiston hankesuunnittelu on käynnistynyt ja palveluverkkomuutokseen liittyen pidettiin infotilaisuus Hyrylän, Hyökkälän ja Mikkolan koulun henkilökunnalle 3.3.2020 ja Vaunukankaan koulun henkilökunnalle Teams -kokouksena. Henkilökunnan osallisuustyöskentely toteutettiin verkkoalustan avulla. Hankesuunnitelma on tulossa lautakuntien käsittelyyn kesäkuussa 2020 ja alkusyksystä 2020.

Monio, lukio ja kulttuuritalon erikoissuunnittelut kilpailutettiin ja ensimmäinen toteutussuunnittelukokous pidettiin 23.3.2020. Monioon siirtyvien palveluiden henkilökunta on laatinut viikolla 15 tilakohtaisen suunnitelman oppimistilojen ja ruokalan varustamiseen liittyen. Haasteena hankkeen etenemiselle on ollut kunnan vastaavien suunnittelijoiden poisjääminen

tehtävistään. Uudet vastaavat on saatu nyt rekrytoitua ja toteutussuunnittelu jatkaa normaalisti. Kunnanhallitus käsittelee Monion rakenneratkaisua 1.6.2020 kokouksessaan.

Kalliomaan koulun osalta tehtiin kolmivuotinen sopimus vaativan erityisen tuen järjestämisestä yhteistyössä Pornaisen kunnan, Järvenpään kaupungin ja Nurmijärven kunnan kanssa. Tämä sopimus astuu voimaan 1.8.2020.

Riihikallion monitoimikampuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 6.4.2020. Riihikallion monitoimikampus siirtyy toteutussuunnitteluvaiheeseen.

Jokelan koulukeskuksen strateginen kehittämissuunnitelma valmistui ja tulee lautakuntien tiedoksi toukokuussa. Kehittämissuunnitelman eri vaihtoehtoista järjestetään ennakkovaikutusten arviointi 22.10.2020, jonka jälkeen alueen kehittämisehdotus tuodaan päätöksen tekoon.

Ruotsinkielistä opetusta kehitetään niin, että ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja opetus siirtyvät valmistuvaan Kirkonkylän kampukseen vuonna 2023. Tämä päätös mahdollistaa kuntayhteistyön ruotsinkielisen opetuksen järjestämisessä. Päätös ruotsinkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämisestä tehtiin valtuustossa 6.4.2020. Ennakkovaikutusten arviointi oli osa tehtyä päätöstä.

Martta Wendelin päiväkodin L2-kuvat hyväksyttiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa 24.3.2020. Tavoitteena on päästä aloittamaan rakentaminen vuoden 2020 loppupuolella.

Tuomalan koulun, Nahkelan koulun ja Linjamäen koulun osalta keväällä 2020 piti järjestää ennakkovaikutusten arvioinnit, joihin liittyy yhteistä työskentelyä ja tilaisuuksia. Ennakkovaikutusten arviointi tilaisuuksien ja yhteisten työskentelyjen osalta siirretään syksyyn 2020 Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi.

Oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyen toteutettiin maaliskuussa kysely varhaiskasvatuksessa kaikille huoltajille ja koko henkilöstölle. Perusopetuksessa kerättiin tietoa jo uudistetuista oppimisympäristöistä sekä uudenlaisissa väistöiloissa työskenteleviltä. Kysely suunnattiin Riihikallion, Ruotsinkylän, Kirkonkylän ja Kellokosken henkilökunnalle.

Tuusulan kunnan urheilukeskuksen kehittämistä on jatkettu ja loppuvuoden aikana tarkennetaan monitoimihallin suunnittelua ja laaditaan suunnitelmaa urheilukeskuksen yhtiöiden osalta. BMX-radan suunnittelua on jatkettu ja laadittu kuntoportaiden ja alikulkutunnelin toteuttamissuunnitelma. Poikkeustilanteen vuoksi osa kunnostustöistä on voitu aloittaa aiemmin, koska liikuntapaikat ovat suljettuina.

Lämmin kiitos kaikille palveluverkon kehittämistyöhön osallistuneille. Meillä on hyvät yhteiset suuntaviivat, mutta tarvitsemme paljon yhteistyötä, jotta onnistumme tulevaisuuden muutoksissa

Osaamisen kehittäminen ja kehittämishankkeet

Sivistyksen toimialueella kehitetään aktiivisesti osaamista eri palvelualueilla sekä yhteisesti koko toimialueella. Johtamisen tukena toimii kuukausittain järjestettävät yhteiset esimiesammut, jossa voidaan viedä systemaattisesti eteenpäin strategisesti keskeisiä asioita.

Toimialueella on edistetty monia toimialueet ylittäviä isoja kokonaisuuksia ja hankkeita kuten Urheilukeskuksen kehittäminen ja Tuusulanjärvi -projekti.

HYTE- työtä on jatkettu vuoden 2019 hyvinvointikertomuksen valmistelulla ja Lanupe -työn osalta Tuusulan, Keusoten ja Uudenmaan yhteistyöllä. Toimialueiden yhteisessä kehittämisen johtoryhmässä on jalkautettu Thinking Portfolio -kehittämissalkun käyttöönottoa, aloitettu digitaalisten palveluiden kartoittamista ja palveluiden kehittämistä LEAN-menetelmällä. Yhteisesti on viety eteenpäin myös ennakkovaikutusten arvioinnin mallin luomista kuntatasolle.

Tuusula koordinoi Länsi- ja Keski-Uudenmaan kuntien yhteistä #Uttakoulua –hanketta. Hankkeen koulutuskokonaisuudet saatiin toteutettua loppuun muuttamalla tilaisuudet verkkoon. Isot yleisötilaisuudet keväältä 2020 jouduttiin perumaan ja siirtämään syksyyn 2020. Hankerahan osalta Opetushallitus on jatkanut käyttöaikaa 30.11.2020 asti, rahoitukselle haetaan jatkoaikaa vuoden loppuun.

Sivistyksen toimialueella on tehty useita valtione erityisavustushakemuksia Opetushallitukseen helmi- ja maaliskuun 2020 aikana ja odotamme niiden rahoituspäätöksiä. Osa hakemuksista tehtiin kuntayhteistyönä. Jo varmistuneet isommat avustukset ovat

- Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin 65 000 euroa Käyttöaika 2020- 31.7.2022
- Erityisavustus Tutortoiminnan vakiinnuttaminen 2, 63 266 €. Käyttöaika 12.12.2019- 31.7.2021.

Sisäilmatyö on ollut edelleen keskeisessä roolissa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen terveellisten ja turvallisten oppimisympäristöjen järjestämisestä. Jatkettiin kehittämistyötä kehittämissalissa sekä Satakunta- ja Ratkaistaan yhdessä -hankkeissa, kohdekohtaista sisäilmatyötä tehtiin 10 kohteessa ja olemme tehneet sisäilmakyselyjä.

Toimialueella edistettiin palveluverkkoon liittyen ennakkovaikutusten arvioinnin mallin luomista kuntatasolle, Thinking Portfolio -kehittämissalkun käyttöönottoa, digitaalisten palveluiden kartoittamista, palveluiden kehittämistä LEAN-menetelmällä sekä HYTE- ja Lanupe -työtä.

Thinking Portfolion avulla tavoitteiden toteutumisen seuranta edistyy ja LEAN pilotoinnissa ovat mukana Kirjasto ja avustusprosessi.

Kehittäminen on osa työtämme ja rakennamme yhdessä hyvää, kestävää tulevaisuutta. Keskeinen menestystekijä on se, että osaamme katsoa riittävän kauas tulevaisuuteen ja tehdä nyt oikeat valinnat ja vahvistaa osaamistamme tulevaisuuden haasteisiin. Lämmin kiitos työstänne sen eteen, että Tuusula on kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta.

Talous

Koronaviruksen aiheuttamia kustannuksia on arvioitu sivistystoimialueella ja toteamme seuraavaa:

Toukokuun loppuun mennessä toimintatulojen osalta vähennystä tulee arviolta noin 600 000 euroa, jotka koostuvat varhaiskasvatuksen, uimahallin, museoiden, iltapäivätoiminnan maksuista.

Toimintakulujen osalta vähennystä tulee noin 400 000 euroa, jotka koostuvat pääosin koulukuljetuskustannusten ja elintarvikekustannusten vähenemisestä. Henkilöstön osalta ei tässä vaiheessa ole merkittäviä säästöjä, museon osalta määräaikaisten oppaiden palkkakuluja kuitenkin säästyy. Ruokapalveluissa ja varhaiskasvatuksessa on lomaa aikaistettu mm. toukokuulle.

On tärkeää, että talous on kestävällä pohjalla ja sen eteen me kaikki voimme tehdä tekoja. Agenda 2030 tavoitteet tulevat olemaan osa toimintaamme ensi lukuvuoden ja toimintakauden alkaessa.

Toivotan kaikille hyvää kesää ja lämpöä päiviinne. Toivon, että syksy saapuu meille mahdollisimman normaaleissa olosuhteissa.

Virpi Lehmusvaara